

I. DISPOSICIÓN XERAIS

XEFATURA DO ESTADO

9772 *Real decreto lei 22/2012, do 20 de xullo, polo que se adoptan medidas en materia de infraestruturas e servizos ferroviarios.*

A situación económica actual exige a máxima eficiencia na xestión dos servizos públicos e na regulación de determinados mercados e medidas en ámbitos de actuación administrativa, de forma que se poida asegurar o cumprimento do obxectivo de estabilidade orzamentaria e se permita un mellor desenvolvemento dos sectores produtivos, así como unha xestión máis eficiente dos servizos de transporte.

De acordo con estes obxectivos, no real decreto lei recóllense unha serie de medidas en diferentes ámbitos das políticas de infraestruturas e transportes.

Para dinamizar os mercados de transporte de viaxeiros por ferrocarril e transcorridos máis de sete anos desde a entrada en vigor da Lei 39/2003, do 17 de novembro, do sector ferroviario, non chegou a desprezar os seus plenos efectos previstos, tendo en conta que a súa disposición transitoria terceira establecía un período de carencia para a plena liberalización do tráfico de viaxeiros.

A dinamización deste sector do transporte debe seguir os pasos que se deron noutros sectores económicos, considerándose que é o momento oportuno de anticipar a apertura. Para iso, fíxase o 31 de xullo de 2013 como data de inicio da liberalización.

Todo isto contribuirá, sen ningunha dúbida, a que tanto RENFE-Operadora como outros operadores ferroviarios poidan prepararse para competir mediante a prestación de servizos ferroviarios de viaxeiros que discorran sobre a rede ferroviaria de interese xeral (RFIX), de titularidade estatal, o cal redundará en beneficio dos usuarios deste modo de transporte, e a dinamizar o sector económico vinculado a esta actividade.

Ao fío de tal decisión, o Goberno considera conveniente dotar a entidade pública empresarial RENFE-Operadora de esquemas empresariais similares a outros operadores ferroviarios públicos do ámbito europeo.

Así, respectando a natureza de RENFE-Operadora como entidade pública empresarial, prevese a súa reestruturación a través de catro liñas de actividade, mediante sociedades mercantís das previstas no artigo 166.2 da Lei 33/2003, do 3 de novembro, do patrimonio das administracións públicas, participadas ao cen por cento do seu capital por RENFE-Operadora para cubrir a demanda global de servizos: viaxeiros; mercadorías e loxística; fabricación e mantemento e xestión de activos. Isto permitiría que RENFE-Operadora conte cun marco adecuado para abordar o proceso de liberalización e de apertura á competencia con garantías de continuidade e de calidade do servizo público que vén desenvolvendo.

Por outra banda, o presente real decreto lei, en consonancia coas premisas que levaron o Goberno a aprobar o Plan de reestruturación e racionalización do sector público empresarial e fundacional estatal, con data do 16 de marzo de 2012, prevé a supresión da entidade pública empresarial Ferrocarriles Españoles de Vía Estrecha (FEVE), distribuindo os seus bens, dereitos e obrigas entre as entidades públicas empresariais ADIF e RENFE-Operadora ou nas sociedades que se constitúan no seo dela, en función de que uns e outras se achen adscritos á infraestruturas ou á operación de servizos e actividade ferroviarios; criterio que servirá de base, igualmente, para a distribución do persoal procedente de FEVE entre ADIF e RENFE-Operadora.

A situación económica actual exige a maior celeridade para conseguir a máxima eficiencia na xestión dos servizos públicos e na regulación de determinados mercados e medidas en ámbitos de actuación administrativa. Precisamente por iso, a contribución que se realiza mediante este real decreto lei a dinamizar os mercados de transporte de viaxeiros por ferrocarril, fai necesario que estas medidas se establezan por real decreto

lei, ao existir unha extraordinaria e urxente necesidade motivada pola crise económica que padece o país; todo iso, de conformidade cos criterios establecidos no artigo 86 da Constitución española.

Na súa virtude, en uso da autorización contida no artigo 86 da Constitución española, por proposta da ministra de Fomento e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 20 de xullo de 2012,

DISPOÑO:

CAPÍTULO I

Racionalización e reestruturación do sector ferroviario

Artigo 1. *Reestruturación da entidade pública empresarial RENFE-Operadora.*

1. A entidade pública empresarial RENFE-Operadora estruturarase en catro sociedades mercantís estatais das previstas no artigo 166.2 da Lei 33/2003, do 3 de novembro, do patrimonio das administracións públicas, cuxo obxecto social respectivo comprenderá, como mínimo:

- a) As funcións e obrigas que na actualidade desenvolve a unidade de negocio ou área operativa de viaxeiros de RENFE-Operadora.
- b) As funcións e obrigas que na actualidade desenvolve a unidade de negocio ou área operativa de mercadorías e loxística de RENFE-Operadora, que incluírán, de ser o caso, os correspondentes obxectos sociais de Irion RENFE Mercancías, S.A. Multi RENFE Mercancías S.A, e CONTREN RENFE Mercancías, S.A.
- c) As funcións e obrigas que na actualidade desenvolve a unidade de negocio ou área operativa de fabricación e mantemento de RENFE-Operadora.
- d) A realización de operacións de arrendamento e outras vinculadas dos activos de material ferroviario e, subsidiariamente, a venda e outras formas de posta en disposición do devandito material e instalacións.

2. Corresponderá ao Consello de Ministros autorizar a constitución das correspondentes sociedades, os seus respectivos capitais e obxectos sociais e os demais elementos necesarios para a súa efectiva constitución, de conformidade co establecido na Lei 33/2003, do 3 de novembro, do patrimonio das administracións públicas.

3. O capital social das sociedades mercantís estatais que se constitúan pertencerá integramente a RENFE-Operadora, que manterá a súa natureza xurídica como entidade pública empresarial das previstas no artigo 43.1, letra b), da Lei 6/1997, do 14 de abril, de organización e funcionamento da Administración xeral do Estado, sen prexuízo da necesaria simplificación da súa estrutura e a adaptación das súas funcións.

4. Habilitase o Goberno para que, mediante real decreto, por proposta do Ministerio de Facenda e Administracións Públicas e por iniciativa do Ministerio de Fomento, modifique o estatuto de RENFE-Operadora para adaptalo á nova estrutura societaria prevista neste artigo, incluídas aquelas materias a que se refire o artigo 63 da Lei 6/1997, do 14 de abril, de organización e funcionamento da Administración xeral do Estado.

5. Decláranse exentas de calquera tributo estatal, autonómico ou local, incluídos os tributos cedidos ás comunidades autónomas, as transmisións, actos e operacións que se efectúen ou os documentos que se outorguen derivados do disposto no presente artigo, sen que resulte aplicable o previsto no artigo 9.2 do texto refundido de Lei reguladora das facendas locais, aprobado polo Real decreto lexislativo 2/2004, do 5 de marzo. As indicadas transmisións, actos ou operacións gozarán igualmente de exención de aranceis ou honorarios pola intervención de fedatarios públicos e rexistradores da propiedade e mercantís.

6. Así mesmo, o réxime establecido no capítulo VIII do título VII do texto refundido da Lei do imposto sobre sociedades, aprobado polo Real decreto lexislativo 4/2004, do 5

de marzo, aplicarase ás operacións de transmisión das correspondentes unidades de negocio ou áreas operativas que se constituirían en sociedades, así como á fusión das tres sociedades mercantís estatais citadas na alínea b) do punto 1.

7. A integración do persoal de RENFE-Operadora nas sociedades que se constitúan non poderá supor en ningún caso incremento de dotacións, retribucións nin outros gastos de persoal ao servizo do sector público e realizarase logo de informe favorable do Ministerio de Facenda e Administracións Públicas.

Artigo 2. *Supresión da entidade pública empresarial Ferrocarriles Españoles de Vía Estrecha (FEVE).*

1. A entidade pública empresarial Ferrocarriles Españoles de Vía Estrecha (FEVE) quedará extinguida o día 31 de decembro de 2012. Subroganse as entidades públicas empresariais ADIF e RENFE-Operadora ou as respectivas sociedades mercantís estatais a que se refire o artigo 1 deste real decreto lei, de ser o caso, nos dereitos e obrigas daquela, asumindo a titularidade dos bens, calquera que sexa a súa natureza e carácter, que na data de entrada en vigor deste real decreto lei se atopen adscritos ou pertencen á entidade pública empresarial que se extingue. O traspaso realizarase conforme o valor contable.

2. Para estes efectos, ampliáanse o obxecto e as funcións das entidades públicas empresariais ADIF e RENFE-Operadora, que asumirán a prestación, segundo os casos, dos servizos, as funcións e as actividades da entidade que se vai extinguir, nos termos previstos neste real decreto lei.

3. Antes da extinción da entidade pública empresarial Ferrocarriles Españoles de Vía Estrecha (FEVE), mediante orde do Ministerio de Fomento determinarase a adscrición dos indicados bens, dereitos e obrigas a ADIF ou a RENFE-Operadora ou ás respectivas sociedades mercantís estatais a que se refire o artigo 1 do presente real decreto lei, de ser o caso, en función da actual adscrición duns e doutras á infraestrutura ou ás operacións que na actualidade administra e desenvolve a entidade pública empresarial Ferrocarriles Españoles de Vía Estrecha (FEVE).

4. Co mesmo criterio establecido no punto anterior, mediante orde do Ministerio de Fomento, logo de informe favorable do Ministerio de Facenda e Administracións Públicas, determinarase os traballadores que deban integrarse en ADIF e en RENFE-Operadora ou, de ser o caso, nas respectivas sociedades mercantís estatais a que se refire o artigo 1 do presente real decreto lei, sen que tal integración supoña, en ningún caso, a consolidación ou validación de condicións laborais en xeral, e retributivas en particular, contrarias ao establecido nas disposicións aplicables aos empregados do sector público.

5. As relacións laborais do dito persoal seguiranse rexendo polos convenios colectivos que estean vixentes no momento da súa integración.

6. A integración do persoal non poderá supor en ningún caso incremento de dotacións, retribucións, nin outros gastos de persoal ao servizo do sector público.

7. A través de orde ministerial fixarase a contía dos canons correspondentes ás liñas ferroviarias así como os correspondentes á utilización das estacións ou doutras instalacións ferroviarias procedentes da extinción de FEVE e cuxa administración se encomenda a ADIF.

8. Decláranse exentas de calquera tributo estatal, autonómico ou local, incluídos os tributos cedidos ás comunidades autónomas, as transmisións, actos e operacións que se efectúen ou os documentos que se outorguen derivados do disposto neste precepto, sen que resulte aplicable o previsto no artigo 9.2 do texto refundido de Lei reguladora das facendas locais, aprobado polo Real decreto legislativo 2/2004, do 5 de marzo.

9. As indicadas transmisións, actos ou operacións gozarán igualmente de exención de aranceis ou honorarios pola intervención de fedatarios públicos e rexistradores da propiedade e mercantís.

10. O réxime establecido no capítulo VIII do título VII do texto refundido da Lei do imposto sobre sociedades, aprobado polo Real decreto legislativo 4/2004, do 5 de marzo, aplicarase á operación de extinción da entidade Ferrocarriles Españoles de Vía Estrecha,

asumindo a titularidade dos bens, dereitos e obrigas afectados ADIF e RENFE-Operadora ou as respectivas sociedades mercantís estatais a que se refire o artigo 1 do presente real decreto lei.

CAPÍTULO II

Liberalización dos servizos de transporte ferroviario de pasaxeiros

Artigo 3. *Modificación da Lei 39/2003, do 17 de novembro, do sector ferroviario.*

Modifícase o primeiro parágrafo da disposición transitoria terceira da Lei 39/2003, do 17 de novembro, do sector ferroviario, coa seguinte redacción:

«Disposición transitoria terceira.

Os capítulos II e III do título IV desta lei non serán de aplicación aos servizos de transporte ferroviario de viaxeiros que discorran por rede ferroviaria de interese xeral de largo internacional, UIC, nin aos que discorran por rede ferroviaria de interese xeral de largo ibérico convencional e métrico ata o 31 de xullo de 2013, data en que queda establecida a súa apertura ao mercado. Ata tal data RENFE-Operadora terá dereito a seguir explotando os servizos de transporte de viaxeiros que se prestan sobre a rede ferroviaria de interese xeral, na forma establecida na Lei 16/1987, do 30 de xullo, de ordenación dos transportes terrestres, e na súa normativa de desenvolvemento en canto non se opoñan ao resto do contido desta lei.»

Artigo 4. *Servizos de proximidade e rexionais traspasados ás comunidades autónomas.*

Sen prexuízo do establecido na disposición transitoria terceira da Lei 39/2003, do 17 de novembro, do sector ferroviario, aquelas comunidades autónomas que, na data de entrada en vigor deste real decreto lei, tiveren traspasadas as funcións da Administración xeral do Estado correspondentes aos servizos de transporte de viaxeiros por ferrocarril de proximidade e rexionais sobre a rede de largo ibérico da rede ferroviaria de interese xeral, poderán dispor a prestación dos servizos de transporte de viaxeiros por ferrocarril de proximidade e rexionais sobre a rede de largo ibérico da rede ferroviaria de interese xeral, de conformidade co establecido na normativa de aplicación ao respecto e no Regulamento (CE) 1370/2007, do 23 de outubro, do Parlamento Europeo e do Consello.

Disposición adicional primeira. *Reestruturación de servizos e infraestruturas ferroviarias.*

Antes do 31 de decembro de 2012, o Ministerio de Fomento elevará ao Consello de Ministros unha proposta sobre a viabilidade daquelas infraestruturas ferroviarias que non xeren rendibilidade desde o punto de vista económico e social, logo de tramitación do procedemento previsto para o efecto no artigo 11 da Lei do sector ferroviario.

No mesmo prazo establecido no punto anterior, o Ministerio de Fomento elevará ao Consello de Ministros unha proposta en relación coas prestacións de servizos ferroviarios de media distancia que non teñan a consideración de obrigas de servizo público.

Disposición adicional segunda. *Traspaso de activos a ADIF.*

En aplicación do artigo 24.1 da Lei do sector ferroviario, asígnase ao patrimonio do Administrador de Infraestruturas Ferroviarias (ADIF) a conexión do corredor Mediterráneo coa liña de alta velocidade Madrid-Barcelona-fronteira francesa: Vandellós-área Tarragona e o tramo A Coruña-Vigo do eixe atlántico de alta velocidade, que foron construídos polo Estado con anterioridade á encomenda feita ao Administrador de Infraestruturas Ferroviarias (ADIF) para a execución de ambas as infraestruturas.

Disposición adicional terceira. *Reestruturación e racionalización do sector público empresarial e fundacional.*

1. Adicionalmente ao cumprimento do disposto no Acordo do Consello de Ministros do 16 de marzo de 2012 polo que se aproba o Plan de reestruturación e racionalización do sector público empresarial e fundacional estatal, promoverase a adopción de novos acordos, no marco do disposto nos artigos 168 e 169 da Lei 33/2003, do 23 de novembro, do patrimonio das administracións públicas, referidos a novas operacións de cambio de titularidade, fusións, extincións e demais operacións societarias tendentes a reducir o número de sociedades filiais e a participación en sociedades mercantís por parte de organismos e entidades adscritos ou dependentes do Ministerio de Fomento.

2. Así mesmo, solicitarase a autorización do Consello de Ministros, de acordo co establecido no artigo 45.1 da Lei 50/2002, do 22 de decembro, de fundacións, para a adopción de novas medidas de fusión, transformación ou extinción de fundacións do sector público estatal, nas cales exista unha participación maioritaria do Ministerio de Fomento, dos seus organismos públicos ou das entidades públicas dependentes del.

3. As operacións de reestruturación previstas nesta disposición e nos artigos 1 e 2 deste real decreto lei axustaranse aos principios e regras establecidos no Acordo do Consello de Ministros do 16 de marzo de 2012 polo que se aproba o Plan de reestruturación e racionalización do sector público empresarial e fundacional estatal. O resultado da reestruturación comportará unha redución das entidades afectadas e do gasto en que incorren.

Disposición derradeira primeira. *Título competencial.*

Este real decreto lei dítase ao abeiro do disposto no artigo 149.1.13.^a, 21.ª e 24.ª da Constitución, que lle atribúe ao Estado a competencia sobre as bases e coordinación da planificación xeral da actividade económica, os ferrocarrís e transportes terrestres que transcorran polo territorio de máis dunha comunidade autónoma e sobre as obras públicas de interese xeral.

Disposición derradeira segunda. *Desenvolvemento normativo.*

1. Autorízase o Goberno para que, no ámbito das súas competencias, dite as disposicións regulamentarias e medidas necesarias para o desenvolvemento e aplicación deste real decreto lei.

2. Así mesmo, autorízase o ministro de Fomento para que, no ámbito das súas competencias, dite as disposicións regulamentarias e medidas que sexan precisas para o desenvolvemento e execución do establecido neste real decreto lei.

Disposición derradeira terceira. *Entrada en vigor.*

Este real decreto lei entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 20 de xullo de 2012.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
MARIANO RAJOY BREY